

Az akác és a kései meggy

Akácok pusztulása

A kései meggy elterjedésének története ismert. Először mint ritkaságot az arborétumokba, parkokba ültették. Az erdőgazdálkodás is „felfedezte” és az igényes szakmai feladat megoldását – az akácok második koronaszintjének kialakítását – kívánták az elegyítésével megvalósítani.

A kései meggy ismerten korán termőre fordul, rendszeresen nagy termést hoz. A madarak gondoskodnak a magvak minél intenzívebb terjesztéséről. Hazánk homok alapú talajain a kései meggy gyakorlatilag mindenütt elterjedt és tovább terjed, minden szinten veszélyezteti egyéb faállomány létét, produktivitását.

A károsítás fő oka a talajban a rizoszférában bekövetkező változással magyarázható.

A kései meggy gyökérváladékai akadályozzák az akác gyökérzetén zajló specifikus folyamatokat. A kései meggy allelopátiája az akác fejlődőképességét, végezetül az akác pusztulását okozza (1., 2. kép).

1. kép. A 29 éves ültetett akácokban spon-tán kialakult a kései meggy második koronaszintje, mely az akácok növekedésének leállítását, majd az állomány pusztulását okozza

2. kép. Az idősebb akácok csúcscsáradttá vált a kései meggy második koronaszintjének károsító hatásától

A mellékelt képek is igazolják, hogy az Álmosd 9B erdőrészlet 20 éves kései meggyes akácok állományában az akác átlagos átmérője 10 cm, a kései meggy elegyfák 17 cm átlagúak (3. kép).

3. kép. A kései meggyel egyes akácokban a kései meggy az akácnál sokkal vastagabb

Kirívó és felkiáltó az a kép, ahol a korábbi – levágott, 35 éves – akácok 32 cm-es tuskója mellett 8 cm-es akácsarj és 24 cm-es kései meggy egyedek állnak, mindkettő 20 éves. A múlt és a jelen kiált és célszerű beavatkozást sürget (4. kép).

4. kép. Álmosd 9B erdőrészlet. Az előző állomány 32 cm átmérőjű tuskója, a 8 cm-es akácsarj és a 24 cm-es kései meggy 20 éves

A probléma megoldása

A kései meggyet az ország területéről kiirtani nem lehet. A kialakult helyzet hasonló a parlagfű-problémához. Tudomásul kell venni, hogy akácot csak úgy lehet eredményesen nevelni, ha a kései meggyet az akácokból kiirtjuk. A mechanikai irtás csak a néhány éves csemeték gyökerestül való kihúzása és megsemmisítése esetén eredményes. A nagyobb kései meggy fák kivágása után a kihajtó tuskók célzott glifozáttal való permetezése látszik eredményesnek. A csupán fakivágás nem vezet eredményre. A védekezést rendszeresen ismételni kell, különben számolni kell az akácok visszamaradásával és végezetül a pusztulásával. Ha akácronkót is akarunk termelni és nem csak rúdfat, akkor ki kell irtani a kései meggyet.

A leírt felismerés nem új keletű, sokat beszélünk róla, de a problémát ez ideig nem oldottuk meg.

Befejezésül köszönet illeti az Álmosdon tevékenykedő szakembereket – *Bacsa Lászlót, Baranyi Tamást és Pekár Tibort* –, akik a probléma felvetésében és megoldásában segítettek, valamint tisztelettel emlékezem *Gyurkó Pálra*, aki- nek az akácrizoszféra-kutatása segítette a probléma mélyebb megértését.

Nagy Antal

Eltűnt erdők

Mindössze öt év alatt, 2000 és 2005 között tűnt el a világ erdősegeinek összterületéből, a 32 688 000 km²-ből 1 millió km²-nyi erdő. Ennek egyharmadát az északi erdők tették ki, ezt követik a trópusi vidékek egyszervolt erdősegei. A trópusi vidékek esőerdőinek összterülete 11,5 millió km². Az itt elszenvedett veszteségek a teljes csökkenés 27%-át teszik ki, azaz a világ esőerdeinek 24 százaléka veszett el a vizsgált öt évben. A meleg éghajlati öv száraz vidékeinek erdői (a világ teljes területének 21,8%-a) 2,9%-kal csökkentek, ez a teljes veszteség 20,2%-a. Végül a Föld teljes erdőterületének 16,1 százalékát (5,2 millió négyzetkilométernyit) kitevő mérsékelt égövi erdők 3,5%-ban pusztultak el, ezzel 18,2%-ban járultak hozzá a teljes veszteséghez.

(MTI)